

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izzemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petič 2— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4— Din; novice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Na Dunaju je zopet mir

Od sobote naprej ni bilo večjih spopadov. — Vlada in socialisti so popolni gospodarji situacije. — Sklicanje parlamenta.

Ljubljana, 18. julija.

Zveze z Dunajem in ostalo Avstrijo so še vedno prekinjene, ker se stavka na železnici in pošti še nadaljuje. Zato tudi danes ni bilo mogoče dobiti direktnih vesti z Dunaja in o tamkajšnji situaciji. Avstrijska vlada sama pošilja svoje komunikacije s posebnimi kurirji z avtomobili ali aeroplani deloma v Bratislavo, deloma v Prago, od koder gredo nato po telefonu, telegrafu in radiu v svet. Privatna poročevalska služba je koncentrirana vsa na Bratislavo, kjer so se zbrali novinarji skoro iz cele Evrope. Ker je Bratislava le par ur avtomobilne vožnje oddaljena od Dunaja, je novinarjem omogočeno, da gredo po večkrat na dan na Dunaj, pri čemer jim avstrijske oblasti ne delajo nikakih ovir, ako se izkaže, da so res novinarji. Po povratku lahko nato iz Bratislave poročajo svojim listom.

Privatne vesti novinarjev v glavnem potrjujejo uradna poročila, da je na Dunaju obnovljen mir in da se polagoma zopet vrača normalno življenje. Vlada je z energično pomočjo socialne demokracije in njene borbene organizacije, republikanske obrambne zveze (Republikanischer Schutzbund) zatrla nemire in obnovila red. Vojaštvo se je lahko umaknilo v vojašnice in red po mestu vzdržujejo sedaj le še policija, republikanska bramba in na novo ustanovljena občinska straža. Večjih novih nemirov se ni bati in čim poneha stavka, ki momentano še traja, se bo avstrijska republika po težkih preizkušnjah teh dni, zopet vrnila v normalno življenje.

Ne da se pa dvomiti, da bodo usodni dogodki imeli dalekosežne politične posledice. Sobotne večerne vesti, da se je Seiplova vlada pod pritiskom socialistov in pod vplivom prelite krvi že umaknila in prepustila vladne posle posebnemu direktorju, so se sicer izkazale za neresnične, vendar pa je sprememba v vladi neizbežna. Dunaj je po svoji ogromni večini v socialističnem taboru in bi bilo zato prenevarno, ako bi tudi po zadnjih dogodkih ostala na krmilu «samoburžuazna» vlada krščanskih socialcev in velenemcev. Socialisti so vrh tega tako uspešno pomagali pri zatiranju revolte, da lahko sedaj s polno pravico zahtevajo udeležbo na vladi. Še ta teden se bo sestal avstrijski parlament, nakar bo prišlo tudi do razčiščenja politične situacije.

Včeraj in danes smo prijeli o položaju na Dunaju ta-le poročila:

Vojaštvo se je umaknilo

— Bratislava, 18. julija. Danes vlada na Dunaju zopet popoln red in mir. Centrum mesta, kjer so se vršili največji nemiri, kaže zopet vsakdanje lice izjemni prostori okrog parlamenta, kjer se odstranjuje zadnje ostanke barikad in poravnava jame, ki so jih izkopali deloma revolucionarji, deloma pa vojaštvo. Na Ringu je se včeraj že vršila običajna promenade, na tisoče ljudi pa je ogledovalo razvaline krasne justične palače. Vlada popolnoma obvlada položaj. Skrb za javno varnost je zopet prevzela policija; vojaštvo se je umaknilo v vojašnice, kjer pa je v stalni pripravljenosti, da lahko v slučaju kakih novih nemirov takoj nastopi. V vojašnicah je pripravljenih tudi več sto tovrstnih avtomobilov za prevoz vojakov.

250 aretirancev

V zvezi z nemiri je policija doslej aretirala okrog 250 oseb, ki so bili pri izgredih neposredno udeleženi. Del aretirancev bo obtožen radi ropanja in težke telesne poškodbe. Aretirane so bile tudi ženske osebe, o katerih je ugotovljeno, da so sodelovale pri požigu justične palače. Večina aretirancev so komunisti, vendar pa je med njimi tudi mnogo prištevaj socialno-demokratske stranke. Posebno pozornost je vzbudila ugotovitev, da je med aretiranimi komunisti veliko število ruskih emigrantov. Zatrjuje, da bo radi tega avstrijska vlada v najkrajšem času razpravljala o emigrantih v Avstriji sploh in to vraščanje razčistila.

Komunistično hujskanje

Včeraj popoldne so začeli komunisti razširjati letake s sledečo vsebino: «Poličjski psi še vedno streljajo na nas. Delavci, oborožite se!» Policija je tako aretirala vse razširjevalce teh letakov, tako, da jih je bilo razdeljenih le omejeno število. Kje so se ti letaki tiskali, doslej niso mogli ugotoviti. V obratu je le tiskarna

socialistične «Arbeiter Zeitung», kjer pa letakov niso tiskali.

Kdo je kriv pobojev

Včeraj je vlada izdala proglas, v katerem izjavlja, da pada krivda za krvave dogodke na Dunaju izključno le na množice, ki so prve napadle policijo s kamenjem in začele tudi prve streljati na policijske organe. Policija kljub temu ni takoj posegla po orožju, marveč je skušala z manj nevarnimi sredstvi zatreti nemire. Ker pa to ni uspelo, je bila končno prisiljena odrediti uporabo orožja. A šele ko je izbruhnil požar v justični palači, se je odločila policija za odločne ukrepe.

Nasprotno pa trdijo socialni demokratje, ki so včeraj izdali posebno izdajo «Arbeiter Ztg.», da nosi velik del odgovornosti za krvave izgrede policija, ki je s svojim postopanjem naravnost izživala delavstvo na odpor. Krivi pa so tudi komunistični agitatorji, ki so ščuvali mase in tako preprečili pomirjevalno akcijo socialističnih brambovcev in drugih voditeljev.

Med žrtvami je največ delavskih omladincev in brezposelnih, med njimi tudi tri ženske. Neko 15letno dekle so našli mrtvo na barikadah na Lerchenfelderstrasse. Ugotovljeno pa je, da deklica ni sodelovala pri izgredih in je le slučajno postala žrtev nemirov.

Socialistična policija

«Arbeiter Ztg.» objavlja tudi proglas dunajskega župana dr. Seitzja, glasom katerega je bila osnovana občinska straža, ki bo delovala skupno s policijo. Vodstvo socialnodemokratske stranke se je obvezalo, da bo ta straža nastopila izključno le v varstvo javnega reda in miru; čim ne bo več potrebna, se bo nemudoma razpustila. Vsakdo, ki bi se protivil odredbam te straže, bo smatran za sovražnika delavcev in se bo z njim tudi temu primerno postopalo. Vodstvo socialistične stranke se trudi, da pomiri razburjene delavske mase. Močni oddelki republikanske obrambne zveze patrolirajo po mestu in vzdržujejo mir in red tudi v predmestjih.

Stavka ponehava

Telefonske zveze z Avstrijo in Dunajem so bile danes zjutraj še vedno prekinjene. Poročila z Dunaja prinašajo še vedno samo novinarski kurirji, ki se vozijo iz Bratislave z avtomobili na Dunaj. Generalna stavka je v glavnem že prenehala in se bo danes v vseh privatnih podjetjih zopet pričelo z delom, pač pa se še nadaljuje stavka na železnici in pošti. Obrat cestne železnice na Dunaju je danes zopet vzpostavljen in se vrši v centru mesta že popolnoma normalen promet, v predmestjih pa v zmanjšanem obsegu.

Pogreb žrtev

Glasom uradnega poročila znaša po doslej znanih podatkih število mrtvih 70 in so bile prvotne vesti očitno pretirane. V kapeli votivske cerkve leži 70 trupel, ki so

jih danes položili v enake, črne krste, ki so jih socialisti pokrili z vencem rdečimi trakovi. Policija je pri 67 ugotovila identiteto. Okrog 30 mrtvih je policijskih stražnikov, ostali pa so delavci. Med mrtvimi sta tudi dva otroka in ena ženska, ki so slučajno postali žrtev nemirov.

Pogreb žrtev je določen za v sredo ob 14. uri na centralnem pokopališču. Med pogrebom bo vseh dunajskih podjetjih za dve uri ustavljeno delo. Prenehal bo tudi železniški promet, če bo že do takrat vzpostavljen. Vlada je podvela obsežne varnostne mere, ker se je bati, da bi izbruhnil med pogrebom novi nemiri.

Število ranjencev

Število mrtvih bo žal nedvomno še zelo naraslo, ker leži v bolnicah na stotine težko ranjenih, ki se bore s smrtjo. Samo avtomobili reševalnega oddelka so prepeljali v bolnice 471 težko ranjenih; o mnogih med njimi je le malo upanja, da bi jih ohranili pri življenju. Poleg tega so prevažali ranjence tudi privatni avtomobili, ki jih je policija rekvirirala. V javnih bolnicah leži preko 700 žrtev teh nemirov, poleg tega pa so urejeni v različnih delih mesta po šolah in drugih javnih prostorih gasilne ambulante, kjer je tudi več sto ranjencev. Lahko ranjenih je bilo obvezanih preko 2000, vendar pa se njih število ne da točno ugotoviti, ker je bila vsaka kontrola v splošni zmednji izključena. Mnogo ljudi se zdravi doma, ker si ne upajo iskati pomoči v bolnicah iz strahu pred kaznjami.

Nevhita kot zavezница policije

Pozno zvečer je sinoči razsajala na Dunaju strahovita nevihta. Pribešnela je nad mesto ravno v času, ko so se v predmestjih zopet zbirale množice komunistov in so se zdeli novi krvavi spopadi s policijo neizogibni. Ker pa je bilo kakor iz škafa, so se zbrane množice demonstrantov morale raziti, tako da do spopadov ni prišlo in je v mestu vso noč vladal popoln mir. Tekom današnjega dopoldneva se izgrede niso ponovili. Po ulicah patrolirajo močni oddelki republikanske obrambne zveze in policije. Telefonski promet je tudi na Dunaju samem še vedno ustavljen.

Pred spremembo režima

— Bratislava, 18. julija. Potrjujejo se vesti, da je revolucija na Dunaju popolnoma tušena. Dr. Seipel se ni uklonil ponovnim pozivom delavskih deputacij, da bi podal ostavko celokupne vlade. Pač pa se nadaljuje pogajanja med njim in socialnimi demokratji, ki zahtevajo svoji parlamentarni moči odgovarjajoče zastopstvo v vladi. Čim bo obnovljen železniški promet, se bo sestal avstrijski parlament k izredni seji, na kateri bo razpravljalo o dunajskih dogodkih. Do takrat pa se bodo nadaljevala pogajanja o spremembi vladnega režima in sploh o političnih posledicah krvavih nemirov.

Izjave treh političnih voditeljev

Oster nastop Ljube Davidovića proti vladnim radikalom. — Radić napoveduje vladno demokratov in radićevcev. — Pribićević o nevarnosti volilnega terorja

— Beograd, 18. julija. Včeraj se je vršila konferenca demokratske stranke, na kateri je bil Ljuba Davidović izvoljen za nosilca liste v beograjskem okrožju. Od tej prilike je imel Davidović govor, v katerem se je ostro izrazil o sedanji vladi in njenem predsedniku V. Vukićeviću, ki ga je po Slavoniji in Hrvatski policijskim uradnikom dajal navodila, katere kandidate naj podpirajo. V državi, kjer je parlamentarni upravičen proteste med narodom. Političjski uradniki dele po zgledu svojega predstojnika istotako nasvete v širokih krogih. Zlo je, kadar ljudje, ki bi imeli biti v zaporu, zapirajo druge ljudi in oni, ki bi morali biti v kazenski preiskavi, vrše kazenske preiskave nad drugimi. Mi smo protestirali proti temu in ta gospoda naj ne misli, da smo opustili svoje stališče. Če se tako dela, ne more nihče reči, da je to delo iskreno in prijateljsko.

— Zagreb, 18. julija. Včeraj je Stepan Radić govoril na širih shodih v Hrvatskem Zagorju. V svojih govorih je naglašal, da bodo radićevci po volitvah strankarstvo popolnoma odpravili in da se ne bo več dogajalo, da bi vladali nad narodom srbski poglavarji. Z radićevci bo tudi Demokratska zajednica, ki bo dobila prav tako kakor HSS 100 mandatov, tako da bo razpolagala bodoča parlamentarna večina z 200 mandati ter mogla popolnoma urediti državo. HSS bo dobila milijon kroglic. Radićevci so korupciji narezali glavo, po volitvah pa ji jo bodo popolnoma odrezali. Tudi srbski zemljoradniki so na strani HSS in da ni več daleč čas, ko bo od 18 ministrstev imela HSS polovico v svojih rokali. — Sisak, 18. julija. Včerajšnje okrožne konference SDS se je udeležil tudi Sv. Pribićević. Za nosilca liste v zagrebškem volilnem okrožju je bil določen dosednji poslanec dr. Edo Lukinčić, kot sreski kandidati pa med drugimi Valerijan in Adam Pribićević, dr. Metlikiš in inž. Nikola Kobalić.

Sv. Pribićević je v svojem govoru o političnem položaju zlasti ostro grajal volilni teror v primorsko-kraški oblasti. «Velja Vukićević je sigurno čul o izjavi Gambette, da ima narod pravico na revolucijo, ako se nad njim vrši nasilje. Jaz ne grem tako daleč», je dejal Sv. Pribićević, «gotovo pa je, da bomo organizirali narodno obrambo proti nasilju oblasti».

V Beogradu govore o vladni krizi

Posledice včerajšnjega ostrega govora Ljube Davidovića. — Vukićević na razpotju. — Pribićević o položaju vlade in nalogi Davidovićevcev

Beograd, 18. julija. Včerajšnji govor šefa demokratske stranke g. Davidovića je izzval v političnih krogih pravo senzacijo. Zlasti se podčrtava njegova izjava, da demokratska zajednica ne more še nadalje podpirati Vukićevićevega režima in nositi odgovornosti za njegovo volilna nasilja. Splošno prevladuje prepričanje, da znači ta govor odkrito grožnjo z vladno krizo.

Današnje radikalno «Vreme» obsežno komentira te izjave ter prinaša pod naslovom «Pred krizo radikalno-demokratske koalicije» uvodnik, v katerem omenja, da dokazuje izjave zunanjega ministra dr. Marinkovića na Bledu, da se tudi njegova skupina popolnoma strinja z g. Davidovićem. Razumljivo je, da g. Marinković kot aktivni minister svojega mnenja ni mogel tako odkrito izraziti, kakor je to storil Ljuba Davidović. «Vreme» napoveduje po povratku dr. Marinkovića z Bleda v vladi velike spremembe.

V sličnem smislu komentirajo nastop gosp. Davidovića tudi vsi ostali listi. V vladnih krogih je opažati vidno nervoznost. Tekom današnjega dopoldneva so se vršile med radikalnimi ministri dalje konference, na katerih so se bavili s tem preokretom v političnem položaju.

Razkrinkana družba tihotapcev s saharinom

Saharin je prihajal iz Avstrije preko Maribora v Ljubljano in na Dolenjsko — Tihotapci so bili dobro organizirani. — Aretacije v Ljubljani in Mariboru

Ljubljanska policija je koncem preteklega tedna odkrila dobro organizirano tihotapstvo saharina, ki je prihajal v Ljubljano preko Maribora iz Avstrije. Tihotapci so se po večini rekrutirali iz železničarjev. Centralo so imeli v Mariboru, od koder so potem zanesljivo čelani te družine prenašali saharin proti Zagrebu in Ljubljani. Saharin so tihotapci prodajali nekaterim vinjskim trgovcem v Ljubljani, glavne količine pa so šle na Dolenjsko, kjer so ga prodajali raznim vinogradnikom, in še dalje proti Karlovcu in Sušaku. Tihotapci so na videz po Dolenjskem nakupovali živilišne potrebščine, zlasti jajca in sadje, skrivaj pa so ponujali kmetom saharin. Bili so v Mariboru prav dobro organizirani.

Ljubljanska policija je prejela enega izmed teh tihotapcev, nekega železničarja iz Siške. Po naročilu svoje matere je dotičnik prevzel v Zidanem mostu od nekega tihotapca 284 zavitek saharina po 50 gramov, v vrednosti približno 5000 Din. Prinesel ga je v Ljubljano, toda detektivski so mu ga za-

plenili. Tihotapstvo zadevo je policija prijavila ljubljanski carinarnici, ta pa mero-dajni srečni finančni kontroli, ki je uvedla kazensko postopanje. Aretiranec je navedel imena nekaterih tihotapcev, ki so bili včeraj in danes aretirani v Mariboru.

Dosedanja preiskava je pokazala, da gre za zelo razpredeno in veliko tihotapstvo saharina. Tihotapci so se delili na glavne vodje in organizatorje, na pomagače in razpečevalce. Iz Avstrije so dobivali večnoma s pomočjo železničarjev, deloma pa so ga prevažali čez mejo tudi z avtomobili in motornimi kolesi. Pred dnevi so organi železniške policije prijeli več tihotapcev v Domžalah, kjer je bila tudi močna podružnica za tihotapce. Pri nekem kmečkem fantu so zaplenili 70 kg saharina. Fantu so organi zaprli, a drugi tihotapci, ki so na motornih kolesih prinesli saharin iz Maribora v Domžale, so pravočasno pobegnili in zaenkrat ušli policiji.

Preiskava se še nadaljuje, zato o podobnostih še ne moremo poročati.

Občinske volitve na Gorenjskem

Včeraj so se vršile volitve v nekaterih občinah v radovljiskem okraju. Kljub združenim gonim klerikalcev in njihovih najnovejših zaveznikov je na vsej črti beležiti znaten porast naprednih glasov in splošno nazadovanje klerikalcev, kar je nov dokaz, da tudi ljudstvo na deželi uvideva škodljivost klerikalne politike.

— Koroška Bela, 18. julija. V Koroški Beli so imeli klerikalci doslej 12. združena napredna lista pa 13 mandatov. Včerajšnje volitve pa so prinesle klerikalcem občuten poraz. SDS je dobila 92 glasov in 4 mandate ter je od zadnjih volitev narasla za 29 glasov, socialisti pa so dobili 249 glasov in 12 mandatov. Klerikalci so dobili tokrat samo 182 glasov in 9 mandatov in s tem izgubili 3 mandate.

— Gorje pri Bledu, 18. julija. V noči pred volitvami so razširili letake, v katerih dolže naprednjake poneverbo in tatvin in v katerih kar mrgoli nanesramnejših laži. Napredne stranke so imele doslej 11 mandatov, klerikalci pa 14. Pri včerajšnjih volitvah so klerikalci kljub svojim kleve-tam nazadovali in si priborili samo 13 mandatov, napredne stranke pa so napredovale in dosegle 12 mandatov, tako da klerikalci nimajo več absolutne moči, pač pa bodo imeli še priliko, da svoje obrekovanje dokažejo pred sodiščem.

— Breznica pri Javorniku, 18. julija. Doslej so imeli klerikalci 13. napredne stranke skupaj pa 4 mandate. Pri včerajšnjih volitvah pa so dobile napredne stranke 7 mandatov, klerikalci pa so padli od 13 na 10. Razmerje glasov: SDS 57 gl. in 3 mandate, socialisti 75 glasov in 4 mandate, SLS pa pa na dveh listah 172 glasov in 10 mandati.

Ljubne, 18. julija. Občinski svet je imel doslej samo 7 odbornikov in se je na 19. avgusta

lo sedaj zvišala na 9. Doslej so imeli klerikalci 4. SDS 3 mandate. Klerikalci so postali dve listi, da bi tako premamili volilce pod drugo firmo. SDS je kljub temu napredovala ter dobila štiri mandate, dočim so si klerikalci s 55 glasovi jedva priborili 3 mandate.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (zaključki): Amsterdam 2238.5 blago, Budimpešta 9.9 denar, Curih 10.935 do 10.995 (10.95), Dunaj 7.9975 do 8.025 (8.0125), London 275.9 do 276.7 (276.3), Newyork 56.7 do 56.9 (56.8), Pariz 223.5 blago, Praga 168.2 do 169 (168.6). Valute: Lira 303.5 do 305.5 (303 do 306).

Efekt: Celjska posojilnica 179—199, Ljubljanska kreditna 148 denar, Kreditni zavod 160 denar, Vevče 135 denar, Stavbna družba 55 denar, Šešir 104 denar.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 275.90—276.70, Newyork 56.70—56.90, Milan 308.18—310.18, Curih 1093.5—1096.5, Amsterdam 2280—2286, Berlin 1349.5—1352.5, Dunaj 799.75—802.75, Praga 168.2—169.

Efekt: 7% invest. pos. 1921 85, 2½% drž. rente za ratnu štetu 346, 2½% drž. r. ratna štetu za avgust 346.50, Agrarna 51, Hrv. eskomptna banka 94, Hipotekarna banka 57, Ljubljanska kreditna 148—155, Jug. 91—92, Praštrediona 850, Sečerana Osijek 455, Trboveljska 460 — 475, Slavonija 17 — 20, Vevče 130.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.12, Pariz 20.84, London 25.225, Newyork 519.50, Milan 22.20, Praga 15.39.

Trat: Beograd 32.57, London 89.45, Curih 354.50.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Tri žrtve Save v Zagrebu. — Posilstvo sredi Zagreba. — Od mrtvih je vstala.

V Zagrebu je vladala včeraj velika vročina, ki je zvalila na Savo nebroj kopalcev, da se ohladi v mrzlih valovih, pa tudi takih, ki se hodijo kopat le radi »lepšega«. V vseh kopalščih je vladalo pravcato vrvenje, a tudi na prostem je bila Sava na obeh straneh malone oblevana od kopalcev. Policija je kopalce na prepovedanih mestih zamažala preganjala. Toda Sava je zahtevala za svoje dobrote tudi žrtve. Tri mlada življenja so pogoltnili njeni mrzli, umazani valovi.

Popoldne je bila policija obveščena, da je v nekem rokavu pod železniškim mostom izginil v valovih neki delavec, star okoli 40 let. Kopalci so ga opozorili, da se ne sme kopati brez kopalnih hlač, ker da to zagrebški morali škoduje. Oblekel si je nato spodnje hlače in skočil znova v vodo. Kmalu nato je začel klicati na pomoč, takoj zatem pa je že izginil pod vodo in se ni več prikazal. Na bregu so našli njegovo obleko. Ker pa ni imel pri sebi nikakih listin, njegove identitete niso mogli dognati.

Kmalu nato je utonil 22-letni delavec Rudolf Breznikar. S svojimi tovariši se je kopal na precej nevarnem mestu. Voda je tam zelo globoka a nikdo izmed njih ni znal plavati. Breznikar se je šel in zabredel v deročo vodo. Valovi so ga potegnili proti sredini in kmalu je izginil izpred oči prestrašenih tovarišev, ki mu niso mogli priiskati na pomoč, ker tudi sami niso plavalci. Proti večeru pa so našli v bližini podjetja »Ciklop« v vodi truplo neznanke ženske. Policijska komisija je ugotovila, da gre za 33 do 35 let staro žensko. Njene identitete niso mogli ugotoviti. Ker je imela na sebi vso obleko, se domneva, da je izvršila samomor. Nekateri kopalci so jo še malo prej videli stopati ob Savi proti mestu, kjer so jo pozneje našli mrtvo. Lansko leto je zahtevala Sava v Zagrebu izredno veliko žrtev, a izgleda, da bo letos še neizprosnejša. Že doslej je utonilo pri kopanju v Savi samo v Zagrebu 12 oseb.

★

Javna varnost v Zagrebu sicer ne zaostaja za nobenim drugim mestom in se lahko meri tudi z inozemskimi mesti, ki razpolagajo z modernim policijskim aparatom, vendar pa se dogajajo primeri, ki dajo misliti. Tako je postala včeraj sredi Zagreba 16-letna deklica žrtev pohotnežev, ki so jo odvedli v samotni kraj in jo tam po vrsti posilili.

Zvečer okrog 20. so se vračale tri prijateljice, same mlade devotice proti domu na Bijeničko cesti. V bližini Mikuš-baru jih je dohitel avto, v katerem so sedeli trije soferji. Avto se je ustavil in soferji so jih po kratkem razgovoru povabili v avto, češ, da jih odpeljejo domov. Naivna dekleta, ki imajo le redkokdaj priliko voziti se v avtomobilu, so ponudbo z veseljem sprejela. Mesto domov pa je krenil avto dalje po mestu proti Maksimiru. Najstarejša med njimi, neka 19letna prodajalka je kmalu spoznala, kam meri ljubeznivost soferjev in je med vožnjo skočila iz avtomobila ter se peš vrnila domov. Ostali dve, ki sta hoteli slediti njenemu vzgle-

du, pa so soferji zadržali. V bližini nekake gozda je vodja avtomobila markiral defekt na motorju, ostala dva pa sta dekletj odvedli v bližnji gozd. Dočim je ena svojemu napadalcu ušla, je druga, mlajša, 16letna Štefica, postala žrtev obeh pohotnežev. Po zločinu so jo odpeljali z avtomobilom domov. Dekle je takoj naslednjega dne prijavilo zadevo policiji, ki je vse tri soferje, komaj 20 do 23 letne mladeniče prišla in zasilila. Na podlagi doprineseh dokazov so vsi trije priznali dejanje, izgovarjajoč se, da so bili pijani. Sedva pa jim to ne bo nič pomagalo. Odani so bili v sodne zapore, kjer jih čaka precej občutna kazen.

Prednosti

davno preizkušene

MAGGI-^{love} ZABELE

1. Prijetnost
z njo doženežnega okusa.
2. Izdatnost.
ker največja moč za bele, radi tega
3. Cenenost.
4. Neomejena trpežnost, tudi ako je steklenica odprta.

Pazite pri nakupu na ime „MAGGI“ na rumeno-rdeči etiketi.

1718

V Beogradu se je v soboto dogodil nenavaden slučaj vstajenja od mrtvih. Mlada žena natakarka Ivaniševića, ki stanuje v Mladonagoričanski ulici, je bila že del časa bolna. Njen mož, siromašen človek, je obletal skoro vse zdravnike, da bi ji našel pomoč. Bilo je vse zaman, žena je vedno bolj pojemala, dokler ni v soboto na videz izdihnila. Mož, rodbina in sosede, ki so se zbrali ob smrtni uri okoli postelje bolne žene, so bili vsi prepričani, da je umrla, in vsi so se nato z vneto lotili posla, da bi ji priredili čim dostojnejši pogreb. Umili so jo, preoblekli, prižgali sveče, nesrečni mož pa je iskal medtem po mestu posojilo, da bi kupil krsto in druge potrebne stvari.

Končno je tudi zbral vse potrebno. Ko je bilo že vse gotovo in je žena že ležala v krsti, pa se je ob 3. popoldne zgodilo čudo. Neka starica je ob tem času naricala na ves glas nad pokojnico, da bi se na ta način poslovila v imeu cele hiše od nje. Komaj pa je izgovorila par besed, je žena v krsti odprla oči, nazadnje pa se popolnoma zravnila in sedla v krsti. Prisotni v svojem presenečenju niso vedeli, kaj naj store. Nekateri so stali kakor vkopani, drugi so pobegnili iz sobe, samo starica je pri-

stopila k nesrečni ženi, jo pričela objemati in jo nato prenesla v posteljo. Kakor zatrjujejo, je oživeli ženi vsak trenutek boljše in bo vsekakor ostala pri življenju.

Nungesser in Coli živi?

O francoskima letalcema Nungesserju in Coliju se zadnje čase ni več govorilo. Ne samo v zunanjem svetu, marveč tudi med Francozi, ki so na njuni usodi najbolj zainteresirani, je po brezuspešnem iskanju prevladalo prepričanje, da sta letalca našla v razburkanem morju smrt in da ostane zagotetka njune usode za vedno nepojasni.

Toda te dni so začele zopet krožiti vesti, ki utegnejo pojasniti, kje in kako sta junaška francoska letalca obšla. Iz Wangerooge namreč poročajo, da je našel neki letoviščar v morju blizu obale steklenico francoskega izvora, v kateri je bil karton z napisom: »Rešite naju, nahajava se brez kruha in vode na malem otoku na Atlantskem oceanu. Nungesser in Coli.« Zemljevid predstavlja vzhodno ameriško obalo, pred katero je označeno več manjših otokov. Gre najbrž za takozvane Bermudske otoke. V tej skupini otokov je na zemljevidu označen križ, od katerega kaže puščica na neki manjši otok.

Oblasti v letovišču Wangerooge so takoj uvedle preiskave, da ugotove, je li vest o steklenici in zemljevidu, ki sta ga položila letalca v steklenico in vrpla v morje, resnična ali pa gre za mistifikacijo. Pričakava se ni končana. Sodeč po zemljevidu, je morala biti steklenica vržena v morje zapadno od Bermudskih otokov.

Zvezde iščejo pravnega zastopnika

O tem nenavaden dogodku poročajo iz Amerike. Ne gre za filmske zvezde, marveč za prave planete. Newyorški sodniki bodo morali odločati o sporu, ki ga lahko celo za ameriške razmere prištevamo med kurioznosti. Gre namreč za pravni spor radi dedščine, ki pride pred sodišče prihodnji teden. Zadeva je v zvezi z velikim številom astronomskih pojavov. Pri tem igra glavno vlogo oporočka C. Watsona, ki se je dolga leta pečal z opazovanjem doslej neznanih planetov in je zapustil večino svojega ogromnega premoženja tem zvezdam.

Bogata dedščina je Watsonu omogočila, da se je posvetil astronomiji in ustanovil lastno zvezdarno z velikim daljnogledom. Ob tem času je stala astronomija v znamenju malih planetov, čijih odkrivanje je postalo nekakšna znanstvena moda. Italijan Piazzi je na svojem observatoriju v Palermi prvi odprl znanosti svet teh malih zvezd s tem, da je ob novem letu 1. 1801 odkril blizu Aldeberana v sozvezdju Bika svetlo točko, ki je smatral za komet. Šele iz poznejšega opazovanja se je prepričal, da gre za planet, čigar pot se konča daleč za elipso Marsove poti okrog sonca. Toda takrat so zvezdoslovci splošno mislili, da neznanih planetov ni več in zato so sprejeli to odkritje za nezaupanje. Nemški matematik Gausse je pa izračunal pot tega neznane planeta, ki se je leta

1802 zopet pojavil. Zvezdoslovci so dali novi zvezdi ime Ceres. Odkritje je vzbudilo veliko pozornost, ki se je še povečala, ko je odkril zvezdoslovec Olbers drugo slično zvezdo, zvezdoslovce Harding na tretjo. Pozneje so se odkritja novih zvezd naglo množila. Olbers je odkril Vesto, Henckel pa Astreo in kmalu se je začel med zvezdoslovci lov na male planete. V nekaj letih so jih odkrili nad 100 in zdaj jih poznamo že nad 1200.

Najsrečnejši lovec na planete je bil omenjeni astronom C. Watson iz Chicaga, ki je odkril 22 asteroidov. Izračunati pot teh planetov, med katerimi je imela večina premer 50 do 1000 km, pa ni bilo lahko. Watson, ki se je smatral za nekakega očeta teh zvezdnih rodbin, je bil v velikih skrbih glede nadaljnjega opazovanja na novo odkrite skupine zvezd in zato je določil v oporoki 22.000 dolarjev kot podporo onim zvezdarnam, ki bodo te zvezde opazovale. Watsonovi potomci so pa mnenja, da zvezde teh 22.000 dolarjev ne potrebujejo, češ da lahko žive tudi brez njih. Zato so napeli vse sile, da spravijo zvezde ob bogato dedščino. Ameriška javnost je zelo radovedna, kakšno stališče bodo zavzeli v tem sporu sodniki. Nesrečni planeti nujno potrebujejo dobrega pravnega zastopnika, ki ga pa najbrž ne bodo našli, ker zvezde ne plačujejo provizij.

Dve ženi v borbi za moža

O nenavaden slučaj poročajo pariški listi. Leta 1917. se je vrnil v Pariz rojak-invalid, kateremu so morali amputirati obe nogi visoko nad kolonom, tako da ni mogel uporabljati protez, marveč se je posluževal malega vozička, da se je sploh lahko premikal. Kljub težki telesni poškodbi pa mu je ostala nevesta zvesta in se poročila z njim. Toda invalid je bil zelo podjeten. Poleg žene je vodil tudi razmere z neko drugo žensko. Žena je kmalu izvedela, da jo mož vara in da mu prepriči izlet k ljubici, mu je skri-la voziček.

No, invalidova ljubica se ni dala ugnati. Nekega lepega dne se je pred njegovo hišo ustavil avtomobil, izstopila je podjetna ljubica in s pomočjo soferja naložila invalida na voz. V zadnjem hipu je intervenirala invalidova žena in preprečila, da ji odpeljejo moža. Sedaj je žena tožila svojo rivalinjo radi motenja družabnega miru.

Nečloveška mati

Poljski listi prinašajo občirna poročila o zločinu, čigar podrobnosti so tako grozne, da bi se zdele neverjetne, ako bi ne bile uradno potrjene. Sproga nekega poljskega častnika je skozi okno svojega stanovanja v Varšavi več dni opazovala na najprometnejši ulici neko beračico, ki je držala v naročju neprestano jokajoče dete. Dete je bilo staro komaj dve leti. Dami se je zdelo čudno, če deček, ki je imel desno oko zavezano z umazano cunjjo, neprestano plače. Ko je nekega dne vprašala beračico, kaj je detetu, da tako plače, ni dobila točnega odgovora.

Končno se je dela častnikovi ženi stvar sumljiva in zato je strgala beračico dete iz naročja in odstranila umazano cunjjo. Nudil se ji je pretresljiv prizor Pod cunjjo je imelo dete na očeh

su orehovo lupino, v kateri je bil ogrošen menjak, ki je razjedal dečkovo oko. Teklo in okrvavljeno oko nesrečnega otroka se po mnenju zdravnikov ne da več rešiti. Beračico so takoj aretirali in ji odvzeli otroka. Policija jo je morala ščititi pred razjarjenim množico, ki je hotela nečloveško mater linčati. Na policiji je beračica izjavila, da je pred leti odvedela in da živi v veliki bedi. Pajka je položila detetu na oko zato, da bi sirota neprestano plakala in na ta način pomagala materi zbirati milodare.

najboljše, najtrpežnejše, zoto najcenejše

Gospodarstvo

—g Državna trošarina in takse. Dohodki od državne trošarine so znašali v aprilu 45.902.777,11 Din, v maju pa 48 mil. 600.085,62 Din. Obakrat so bili dohodki znatno manjši kot je bilo določeno v proračunu in sicer v aprilu za 18.645.444,55, v maju pa za 17.417.009,99 Din. Dohodki od takse so znašali v maju 86.694.009,07 Din in so bili za 1.085.545,79 Din večji kot je bilo določeno v proračunu.

—g Statistika zunanje trgovine za leto 1926. V založbi generalne direkcije carin je izšla statistika zunanje trgovine za leto 1926. Poleg srbskega ima tudi francosko besedilo, v statističnem delu pa podatke o tranzitu.

—g Slabi izgledi za letino krompirja. Po vesteh, ki jih je prejel poljedelsko ministrstvo iz raznih pokrajin, bo pridelek krompirja letos zelo slab. V mnogih krajih je namreč pritisnila velika suša, tako da krompir ne more uspevati.

—g Hmeljarstvo. Izdala in založila Delegacija proizvajalcev čilškega solitra v Beogradu. — Maloletna slovenska knjižnica. — Bila tako iskana in zaželjena kakor opis in gojitve hmelja. Vsak kmetovalec se je namreč hotel poučiti o hmeljarstvu, ker je slišal in čital, da je hmelj najdragocnejša kmetijska rastlina. Hrvati in Srbi so v minulom letu izdali nekoliko brošur in spisov o hmeljarstvu, le da Slovenci, ki rideljuje najljubši hmelj v državi, nismo imeli nikakega navodila o gojitvi hmelja. Delegacija proizvajalcev čilškega solitra, ki je izdala že toliko kmetijskih knjig in brošur, je izpolnila želje tudi slovenskih hmeljarjev ter jim podarila knjižico »Hmeljarstvo«, ki na štiridesetih straneh opisuje, o panogo. Opremljena je tudi s šestimi slikami, ki pojasnjujejo razvoj in gojitve hmelja. — Vsebinska tega spisa obsega v I. odst. ku opis, lastnosti in vrste hmelja, v II. zasajenje hmeljnika, v III. hmelja in obhrovanje v prvem letu, v IV. obhrovanje hmeljnika in sicer: obdelovanje zemlje, gnojenje, obrezovanje itd., v V. živalske in rastlinske škodljivce in bolezni na hmelju, v VI. obiranje in v VII. sušenje hmelja. Njena iztrpna vsebina omogoči vsakemu hmeljarju, da se podrobno pouči o pravi in gojenju in ravnanju s to kulturo. Knjižico »Hmeljarstvo« dosti brezplačno vsakdo, ki se zanjo priklasi pri Poddelegaciji solitra, čilškega solitra, Ljubljana, Trnava, 3. l. nadst.

UNDERWOOD

pisalni stroji »etovni sloves« 20.000 s roko v prometu Nedoseglih v trpežnosti in vsled tega najcenejši

Lud. Baraga

LJUBLJANA

Se enburgova ulica 611

Solnate vreče
od 50 kg kupujem. — Makso Heinrich, veletrgovina kolonijske robe. Čakovac. 1687

Strojepisni pouk
med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 2. avgusta. Vpisovanje 1. avgusta. Christofor zavod, Domobranska cesta 7/L. 1690

MALINE

kupuje vsako množino tudi cele vagone trdka „ALKO“ družba z. o. z. oddelek brezalkoholne pijače Ljubljana, Kolize

Srečke

II. razreda državne razredne loterije prepuščamo subkolekterjem, eventualno v komisijsko prodajo po najpovoljnejših pogojih. Vprašanja na Jugomosse, Zagreb, Zrinjevac 20 pod „Subkolektor“ 1720

Perfektni nemški stenografinji

In stro opaki išče nemška družna za na Bled. Delo traja 14 dni. Stanovanje plačano, honorar 15 Din od ure. Samo sposobne moči naj se takoj oglašijo pri Aloma Company, Aleksandrova cesta št. 2.

Za stanovanja in urade

idealni Lux - aparat za čiščenje prahu (najnovejši model), malo rabljen se radi odpotovanja ceno prodaja. Ponudbe na upravo pod „Din 1600“—

Vežilja

(štikarica). I je zmožna počevati vezanje na šivalnem stroju, se išče. Pismene ponudbe na upravo „Slov. Nar.“ pod »vestna 1704«. 1704

Opremljena soba

s posebnim vzhodom se takoj odda na Resljev cesti. Naslov v upravi 1704

Pisalne stroje

nove in rabljene Underwood, Remington, Smith Bros in za potovanje površne — tudi z garancijo Josip Pukl v Celju — Popravila vseh znamk

Iščemo

tvorniški objekt za industrijo

lesnih predmetov. Objekt naj ima pokrit prostor vsaj 1000 kvadratnih metrov površine ter zemljišča vsaj tri orale z industrijskim tirom. Prednost imajo objekti v kraju, kjer je kaj hrastovine, in možnost, da se od kake že obstoječe industrije dobavi električna moč. Sprejemajo se tudi ponudbe že obstoječih industrij, ki bi hotele uvesti še eno lukrativno produkcijo, za katero ni potreben nikak kapital, ker bi se ta prinesel v podjetje istotako kakor tudi prvotni stroji. Podrobne ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod št. 1721.

Klišeeje

vseh vrst, crtno in avtotipije. Izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23